

העותרת: היועצת המשפטית לממשלה
באמצעות פרקליטות מחוז צפון
שד' מנחם אריאב 4 נוף הגליל, מיקוד 17000
טלפון: 02-6467073 : פקס: 073-392-2810

- נגד -

המשיבים: 1. ועדת השחרורים, בית סוהר צלמון
2. אלון קסטיאל
ת.ז. ...
באמצעות ב"כ עו"ד רותם טובול
טלפון ... פקס ...

עתירה לפי סעיף 25 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001

מוגשת בזאת עתירה נגד החלטות המשיבה 1 (להלן: "הוועדה") בראשות כב' השופטת בדימוס א' פריאל, בוש"ר 13985-09-20 מהתאריכים 27.6.2022 ו- 4.7.2022, לשחרר את המשיב 2 (להלן: "המשיב") ממאסרו, בשחרור על תנאי, ובעתירה יתבקש בית המשפט הנכבד לבטל את החלטת הוועדה ולהורות כי המשיב ירצה את מלוא תקופת מאסרו.
פרוטוקול הדיון והחלטות הוועדה מצורפים ומסומנים "א" ו-"ב"

בתמצית, הוועדה הורתה, בדעת רוב, על שחרורו המוקדם של המשיב, עבריו מין אשר פגע בארבע קורבנות בעבירות מין חמורות. המשיב אומנם עבר הליך טיפולי ומסוכנותו הוערכה כנמוכה, אך בהחלטת השחרור לא ניתן משקל מספק לעמדת נפגעות העבירה, ולסיכון המשמעותי הצפוי להיגרם להן כתוצאה משחרורו המוקדם של המשיב. החלטה זו, על יסוד כל המפורט בעתירה זו, חורגת באורח קיצוני ממתחם הסבירות, ועל כן דינה להתבטל.

ההליכים בועדת השחרורים:

1. הרקע הנדרש לצורך הדיון בעתירה, פורט בהרחבה בעתירה הקודמת שנדונה בפני בית משפט נכבד זה (עת"א 45194-05-22), ועל כן יתוארו הדברים להלן בתמצית.

2. המשיב מרצה עונש למשך 57 חודשים, בגין הרשתו בעבירות ניסיון אינוס, מעשים מגונים בכח והטרדה מינית, בארבעה אישומים שונים, המתארים כיצד פגע המשיב מינית בארבע נפגעות שונות. גם בית המשפט המחוזי בגזר הדין וגם בית המשפט העליון שדחה את ערעור המשיב, הדגישו כבר אז את עוצמת הפגיעה החמורה שגרם המשיב לנפגעותיו, את הנזקים הכבדים מהם הן סובלות, את ההשלכות המשמעותיות של מעשיו בכל מישורי חייהן, ואת כך שצלקות אלו עתידות ללוות אותן

3. אין גם חולק כי נתוני המשיב, ככלל, הם חיוביים: אין לחובתו הרשעות קודמות, תפקודו במהלך המאסר היה חיובי, הוא יצא לחופשות, אין לחובתו עבירות משמעת, הוא שולב בתעסוקה באופן תקין, הוא שילם פיצוי לנפגעות העבירות כחלק מהסדר הטיעון, הוא שולב בטיפול ייעודי במהלך המאסר, חלה הפחתה בהערכת מסוכנותו המינית והיא כיום נמוכה – וזאת חרף ההסתייגויות שצוינו בהערכת המסוכנות בדבר הפרעות אישיות מהן סובל, היותו מרוכז בעצמו ומגלה קושי רגשי להתחבר לתכנים עליהם מדבר. עוד יצוין כי נבנתה עבור המשיב תכנית בפיקוח רש"א, הכוללת גם טיפול ייעודי לעברייני מין.

4. כזכור, לאחר שבתאריך 16.5.2022 הורתה כב' הועדה, בדעת רוב, על שחרורו המוקדם של המשיב, ביטל בית משפט נכבד זה את ההחלטה וקבע בפסק דינו כי הדיון יוחזר לועדה, לאחר שתיתן הזדמנות לכל נפגעות העבירה להביע את עמדתן ביחס לשחרור המוקדם של המשיב. בית המשפט הנכבד אף הדגיש בפסק דינו את חשיבות שיקול עמדת נפגעות העבירה במקרה זה, בקביעתו כי: **"החוק מקנה לנפגעות עבירות מין את הזכות להביע את עמדתן בפני וועדת השחרורים נוכח מאפייניהן הייחודיים של עבירות המין שהצלקות הנפשיות בעקבותיהן עשויות ללוות את נפגע העבירה שנים רבות לאחר מכן"**.

עוד צוין בפסק הדין כי: **"כפי שנקבע בפסיקה, על וועדת השחרורים ליתן דעתה לא רק לעניינו של העבריין שהורשע ולדרך השיקומית שעבר אלא עליה לשקול בנוסף את השלכות השחרור המוקדם על נפגע העבירה..."**

5. הדיון החוזר התקיים בתאריך 27.6.2022, ובדיון נכחו שתיים מנפגעות העבירה, ש' ו- ע'. שתיהן תארו, באופן נוגע ללב, קשיים רבים ומשמעותיים שאיתם הן מתמודדות מאז מעשי המשיב ובעקבותיהם, ואת ההשלכות הקשות שיש למעשים על כל תחום מתחומי חייהן. הן תארו גם את הסיכון הברור שעשוי להיגרם להן כתוצאה משחרורו המוקדם של המשיב, וביקשו מהועדה שתתן לשיקול זה משקל הולם ותימנע מלהורות על שחרורו המוקדם, בכדי למנוע את הפגיעה בהן. יצוין עוד כי בכל הנוגע לשתי הנפגעות הנוספות, אחת מהן הסתפקה בדברים שהגישה בכתב לקראת הדיון הראשון בוועדה בעניינו של המשיב, ואת השניה לא ניתן היה לאתר לצורך קבלת עמדתה. **פרוטוקול עדויות הנפגעות נערך באופן חסוי ויועמד לעיון בית המשפט הנכבד במעמד הדיון בעתירה**

6. בהחלטתה, קבעה הועדה, בדעת רוב, כי המשיב ריצה את רוב תקופת המאסר ויש חשיבות לאפשר רצף טיפולי מחוץ לכתלי בית הסוהר על פני המשך מאסר ללא טיפול. עוד נקבע כי המשיב עומד בתנאי החוק לשחרור מוקדם, הן בהיבט ההתנהגות והן בהיבט הסיכון לשלום הציבור וכי הוא סיים את הסל הטיפולי בין כתלי בית הסוהר, כך שהמשך המאסר יגרום להפסקת הטיפול. בנסיבות אלו, קבעה דעת הרוב כי אין לתת משקל מכריע לעמדת הנפגעות, וכי טובת הציבור ובתוכו הנפגעות עצמן, היא שהמשיב ימשיך בטיפול בתחום עבירותיו וייצא לחופשי בליווי מקצועי ובפיקוח. מתוך התחשבות בחשש הנפגעות פן יפגשו במשיב בחוצות העיר, קבעה דעת הרוב כי יש להרחיקו מתל אביב בתקופת הרישיון. המשך הדיון נדחה לצורך קבלת תכנית רש"א מעודכנת.

7. דעת המיעוט סברה כי יש לתת משקל מכריע לתחושת החרדה שביטאו נפגעות העבירה מפני שחרור המוקדם של המשיב, ובעיקר מהפגיעה האנושה הממשית שתיגרם להן בהליכים הטיפוליים הממושכים שהן עוברות עקב פוסט-טראומה כתוצאה מפגיעת המשיב, אם אכן ישוחרר. עוד נקבע בדעת המיעוט כי מקרה זה עונה להוראות סעיף 10(א) לחוק, שכן מדובר במקרה בעל חומרה ונסיבות מיוחדות שבהן שחרורו של המשיב יפגע במידה חמורה באמון הציבור במערכת המשפט, באכיפת החוק ובהרתעת הרבים. על כן, דעת המיעוט סברה כי יש לדחות את בקשת המשיב לשחרור מוקדם.

8. לאחר שהוגשה תכנית מעודכנת מטעם רש"א, במסגרתה מקום מגורי המשיב לאחר שחרורו יהיה בעיר בת ים, הורתה הועדה על שחרורו בתנאים, תוך שהורתה על איסור כניסתו לתל אביב, רמת גן וגבעתיים, ותוך שציינה כי כניסתו לתחומי העיר יפו תהיה רק לצרכי הטיפול בשעות מוגדרות. כן נקבעו תנאים, ביניהם:

- א. עליו לקיים את כל תנאי השחרור המפורטים בחוק.
- ב. עליו למלא אחר התנאים שנקבעו בתכנית רש"א.
- ג. המשיב ישהה במעצר בית בכל יום בין השעות 21:00 עד 6:00 למחרת.
- ד. המשיב יתייצב בתחנת משטרה הקרובה למקום מגוריו אחת לשבועיים.
- ה. נאסר על המשיב ליצור קשר עם מי מנפגעות העבירה ובני משפחתו.
- ו. נקבע מועד לביקורת והמשיב הוזהר כי הפרת תנאי השחרור תגרור את הפקעת רישיונו.

תכנית רש"א מצורפת ומסומנת "ג"

מכאן העתירה.

נימוקי העתירה

9. העותרת תטען כי החלטת הועדה, בדעת רוב, להורות על שחרורו המוקדם של המשיב תוך קביעה שאין לתת משקל מכריע לעמדת נפגעות העבירה, בנסיבות מקרה זה, הינה בלתי סבירה באורח קיצוני ועל כן אינה יכולה לעמוד.

10. כפי שצוין גם בעתירה הקודמת, לא יכולה להיות מחלוקת בדבר חשיבות השיקול של עמדת נפגעי העבירה בעת החלטה על שחרור מוקדם של אסיר, הן באופן עקרוני והן בנסיבותיו הייחודיות של המקרה שבפנינו. המחוקק הורה לוועדת השחרורים באופן פוזיטיבי, לשקול את עמדת נפגע העבירה כדי לגבש עמדה בשאלת "**הסיכון הצפוי משחרורו של האסיר לנפגע העבירה**". בעתירה הקודמת פורטו הדברים בהרחבה, הן בהתייחס למישור הנורמטיבי והן בהתייחס למישור המהותי של חשיבות שיקול זה. כפי שצוין, הסיכון הנשקף לנפגע עבירה איננו בהכרח סיכון פיזי אלא לעיתים קרובות, הוא סיכון נפשי. שחרורו של אסיר יכול לגרום נזק נפשי קשה לנפגע העבירה, לפגוע ביכולתו לתפקד באופן סדיר, להציף ולהעצים את הטראומה שסבל או להקשות על מאמציו להשתקם. הדברים הברורים, אמורים במיוחד בעניינם של קורבנות עבירת מין, שממשיכים לשאת את פצעי התקיפה המינית בגופם ובנפשם עוד תקופה ארוכה גם לאחר שהפוגע סיים לרצות את מאסרו.

11. דברים אלו, נכונים שבעתיים בענייננו. נפגעות מעשיו של המשיב תארו בכתב ובעל פה במעמד הדיון את עוצמת הנזקים שנגרמו להן ואת ההשלכות הקשות של מעשי המשיב על חייהן. הנפגעות, נשים

אמיצות שהמשיב הפך אותן לאובייקט לצורך סיפוק יצריו, תארו כי למרות שנים לא מעטות שחלפו מאז המעשים, הן עדיין מנסות לשקם את עצמן, לטפל בעצמן במסגרות טיפוליות שונות ומנסות לשים את האירועים הקשים מאחוריהן. הן תארו סבל ופוסט-טראומה שיש לה גם היבטים פיזיים רבים, הן תארו טיפולים נפשיים ממושכים הכרוכים בעלות כלכלית משמעותית והן תארו גם קשיי תפקוד במישורים נוספים, תעסוקתיים ומשפחתיים. למעשה, הנפגעות אף אמרו באופן ברור, כי בעוד שהמשיב עצמו נדון לריצוי מאסר למשך ארבע שנים ותשעה חודשים, הרי שבפועל הן מרצות מאסר ממושך וקשה הרבה יותר, כתוצאה מפגיעתו בהן. הנפגעות עמדו והתחננו בפני הועדה שתאפשר להן להמשיך ולמצות את הליך השיקום לו הן זקוקות למשך מספר חודשים נוספים, בכך שתדחה את בקשת המשיב לשחרור מוקדם, מתוך ידיעה ברורה ששחרורו כעת יפגע באופן קשה בהליך זה ובתוצאותיו. הן הוסיפו כי עבורן, עצם העיסוק הציבורי החוזר בפרשה וההד הנרחב של פרשה זו, מעוררים בהן שוב את הפצעים הללו ומקשים על אפשרות שיקומן.

גם שתי הנפגעות הנוספות תארו בעמדות הכתובות שהגישו את הפגיעות והצלקות שמלוות אותן בעקבות מעשי המשיב מאז ואת המשמעות הקשה שיהיה לשחרור המוקדם של המשיב עבורן מבחינת ההתנהלות היומיומית הפשוטה.

על בסיס המפורט, העותרת תטען כי לא יכולה להיות מחלוקת שבנסיבות מקרה זה, הוכח בבירור כי שחרורו המוקדם של המשיב יגרום לסיכון משמעותי ביותר לנפגעות העבירה, לשלומן הנפשי ולהליך שיקומן. **לא מדובר בטענה ערטילאית או פרשנות משפטית, אלא במציאות מוכחת וניכרת.** בנסיבות אלו, ברי כי התוצאה המתבקשת של שיקול זה, היתה מחייבת את דחיית בקשת המשיב לשחרור מוקדם, תוך מתן משקל מכריע לעמדת הנפגעות.

12. על כן, העותרת תטען כי דעת הרוב טעתה בקביעתה כי אין לתת משקל מכריע לעמדת הנפגעות, וכי טובת הנפגעות עצמן, היא שהמשיב ימשיך בטיפול בתחום עבירותיו וייצא לחופשי בליווי מקצועי. בכל הכבוד, מדובר בקביעה שגויה ופטרנליסטית, המלמדת כי דעת הרוב מתיימרת לקבוע עבור הנפגעות מה טוב ועדיף עבורן, וראוי היה שדעת הרוב תימנע מכך. אך גם מעבר לכך: בשים לב לכך שהוכח ששחרורו המוקדם של המשיב יגרום לסיכון חמור עבור נפגעות העבירה – ודעת הרוב לא חלקה על כך ולא קבעה אחרת – הרי שהמסקנה המתבקשת היא שהמשיב אינו ראוי לשחרור מוקדם, שכן לא מתקיים בעניינו המבחן הקבוע בחוק בדבר העדר מסוכנות.

13. העותרת תשוב ותזכיר כי נקודת המוצא היא שלמשיב אין זכות קנויה לשחרור מוקדם וברירת המחדל היא שעליו לרצות עד תום את תקופת המאסר שהוטלה עליו. החלטה על שחרור מוקדם היא פריבילגיה, והיא החלטה שצריכה לאזן בין שיקולים שונים, כאשר המבחן הקבוע בחוק והראשון במעלה, הוא מבחן הסיכון שנשקף משחרורו מוקדם של אסיר. סיכון זה צריך להבחן גם כלפי הציבור הרחב וגם באופן מובהק כלפי קורבנות העבירה, כפי שקובע החוק. בנסיבות מקרה זה, ההחלטה להורות על השחרור המוקדם של המשיב מהווה תוצאה, שבפן המעשי שלה, **מבטלת** את עמדת נפגעות העבירה ואת הסיכון שיש בשחרורו המוקדם כלפיהן, ועל כן היא בלתי סבירה באורח קיצוני.

14. כפי שגם ציין בית משפט נכבד זה בפסק הדין בעניינו של המשיב, **"על וועדת השחרורים ליתן דעתה לא רק לעניינו של העבריין שהורשע ולדרך השיקומית שעבר אלא עליה לשקול בנוסף את השלכות**

השחרור המוקדם על נפגע העבירה". העותרת תטען שבנסיבות מקרה זה, מתן משקל ראוי ונכון לעמדת הנפגעות, היה מחייב את דחיית בקשת המשיב לשחרור מוקדם.

15. למעלה מן הצורך, וכטענה חלופית, העותרת תוסיף ותטען כי גם האיזון שקבעה דעת הרוב בהחלטתה לאסור על המשיב להכנס לתחומי תל אביב אך לאפשר לו להכנס לתחומי יפו לצורך ההליך הטיפולי, אינו ראוי. אם דעת הרוב מצאה לנכון שיש להרחיק את המשיב מתחומי תל אביב, וזאת לכאורה מתוך שלומן של נפגעות העבירה ומניעת פגישה אקראית בינו לבינן במהלך תקופת הרישיון, הרי שלא היה מקום לאפשר לו להכנס לתחומי יפו, הסמוכה ומחוברת לתל אביב.

16. כל האמור לעיל מלמד כי דעת הרוב טעתה בכך שאומנם שמעה את קולן של נפגעות העבירה טרם מתן ההחלטה, אך במובן הפשוט ביותר, לא נתנה את המשקל הראוי והמתבקש לעמדותיהן, לכאבן, לסבלן ולנזקים שנגרמו להן. פגם זה מלמד כי החלטת דעת הרוב הינה בלתי סבירה באורח קיצוני.

סיכום:

17. לסיכום, העותרת תטען כי עמדת נפגע העבירה היא רק שיקול אחד מבין מכלול השיקולים שעל ועדת שחרורים לשקול בעת החלטה על שחרורו המוקדם של אסיר, והעותרת אינה טוענת כי תמיד יש לתת לשיקול זה בכורה או בלעדיות. עם זאת, בנסיבותיו הייחודיות של מקרה זה, משהוכח כי לנפגעות העבירה הוכח כי ייגרם סיכון משמעותי כתוצאה משחרורו המוקדם של המשיב, הרי שהיה מקום לתת לכך משקל מכריע ולדחות את בקשת המשיב לשחרור מוקדם. על כן, החלטת הוועדה במקרה זה לוקה בחוסר סבירות קיצוני, המחייב התערבות שיפוטית בה ובית המשפט הנכבד יתבקש לקבל את העתירה ולבטל את ההחלטה.

צביקה אברמוביץ, עו"ד
סגן בכיר א' בפרקליטות מחוז הצפון

נוף הגליל, 06 ביולי 2022
ז' בתמוז תשפ"ב